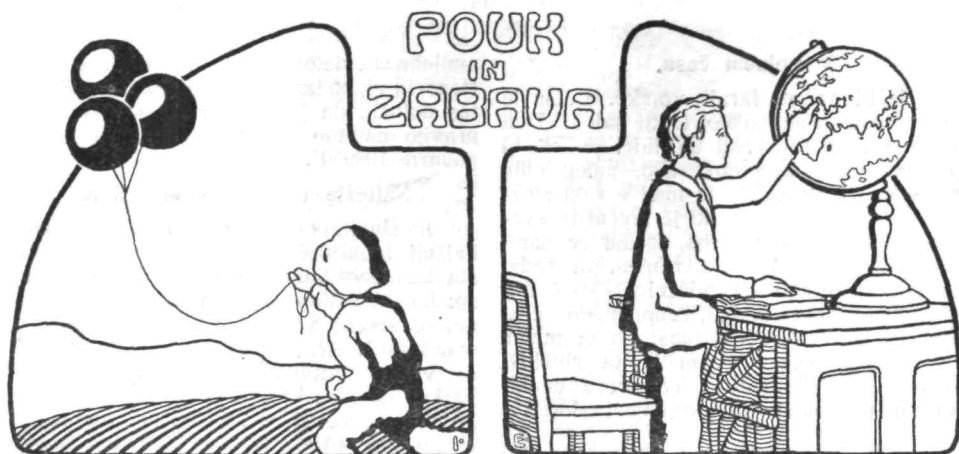
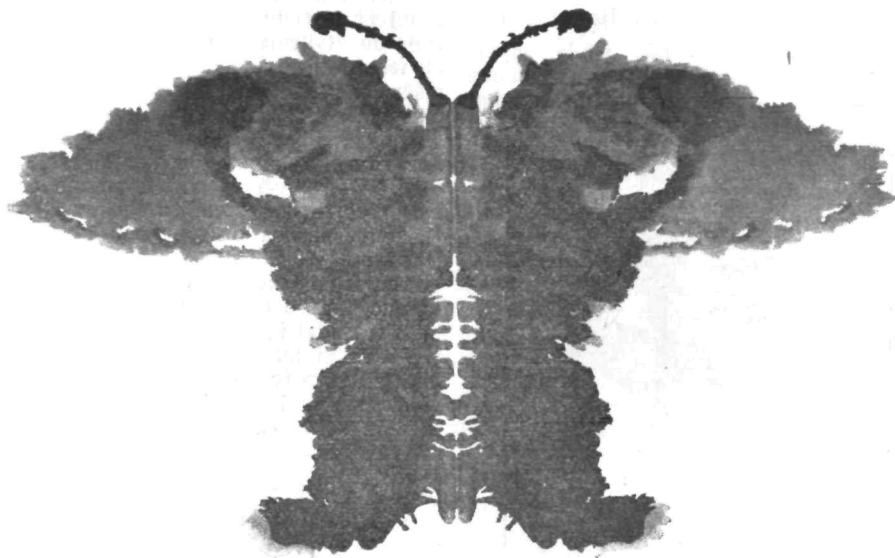

Metulj iz tintnega madeža.

Priobčil L. O.

Rešitev besedne uganke v enajsti številki.

S	A	v	A
A	r	o	n
v	o	l	k
A	n	k	a

Prav so jo rešili: Tilka in Božena Jelenec v Kandiji; Saša Knaus, učenka IV. razr. v Trstu; Vladko in Slavko Valentič v Trnovem; Marija Ganglova, učenka IV. razr. v Idriji; Ida Rebec, učenka II. razr. II. odd. v Divači; Stanko Samsa, Milan, Karel in Mici Prosen, učenci in učenka v Gorici; Aleksander Ličan, dijak v Gorici; Boris Valenčič, učenec IV. razr. v Kranju; Janko Traun, dijak III. a gimn. razr. na I. drž. gimn. v Ljubljani; Živko Šumer, učenec V. razr. v Škofji Loki; Milika, Majkica, Anček in Jožek iz Šoštanja; Mara Vovk, učenka IV. razr. na Bledu; Milena pl Reya v Kozani pri Gorici; Tatjana, Vlasta in Vida Horvat v Ptuj; Dav. Orožen, učenec višje skupine v Turju nad Hrastnikom; Katica Markova, učenka II. razr. II. odd. v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru; Ela Herzog, učenka VI. razr. pri Sv. Križu pri Ljutemeru.

V vojnem času.

Dečki so se igrali vojake. Eden je imel čako, drugi puško, tretji sabljo. Dva sta nesla na preprosti nosilnici dečka, ki je imel vso glavo obvezano, poleg njiju pa je stopal deček, ki je imel v roki zlozljiv meter. — Gospod, ki je srečal te »vojake«, si je mislil: »Aha, igrajo se sanitetce. Eden dečkov je ranjen, in sedaj ga gotovo nesejo v bolnišnico.« — A gospod si ni mogel misliti, čemu imajo dečki zlozljiv meter. Radovednost ga premaga, da vpraša: »Čemu vam je ta zlozljivi meter?« — Modro mu odgovore dečki: »Ta meter imamo za merjenje toplote...«

Na ulici se igrajo dečki vojake. Ko grem mimo, me vsi lepo po vojaško pozdravijo. Tedaj zakriči eden »častnikov« na svojega tovariša: »Tepec, ti vendar ne smeš salutariti, ko si pa — konj!«

Junaška deklica Rozina Henochova.

V boju pri Rava-Ruski je bila ranjena dvanajstletna deklica Rozina Henochova tako močno, da so ji morali odrezati no-

go. — Dne 19. pret. mes. popoldne je prišel v bolnišnico na Dunaju, kjer se deklica sedaj zdravi, iz kabinetne pisarne cesarjeve častnik, da se po cesarjevem naročilu prepriča, kako se godi junaški Rozini, ki je v domačem kraju nudila ranjencem krepčil in jo je pri tem sovražni šrapnel težko ranil. Tudi nadvojvodinja Izabela je prišla k postelji male bolnice, jo tolažila ter obdarila, obljubivši, da bo na Najvišjem mestu poskrbela za bodočnost deklice, ki trpi zaradi svojega do-

moljubnega delovanja. — Cesar je Rozini Henochovi podaril zlat obesek z briljanti ter določil, da ji na njegove stroške napravijo umetno nogo, njeni materi je pa podaril 1000 K.

Najtežje rane — ozdravljive.

Iz Budimpešta poročajo: V neki tukajšnji bolnišnici ležita dva vojaka, ki sta bila pripeljana s severnega bojišča in spadata brezdvomno med najtežje ranjene, še živče vojake. Eden, okolo 20 let star infanterist, je imel nesrečo, da je zašel v strahovit ogenj sovražnika. Zadelo ga je kar osem krogel, pet jih je šlo gladko skozi telo, tri pa so obticale v stegnu. Upanje na okrevanje je bilo silno majhno, ker je bil vojak slaboten in je moral prebiti še dolgo železniško vožnjo, preden je došel v Budimpešto. Vkljub temu se je posrečilo, ko so ranjencu odstranili krogle, vsaj toliko opomoči, da more sedaj že jesti in spati, da ima zopet veselje do življenja in da bo mogel najbrže že tekom štirih tednov sam zapustiti bolnišnico. — Še bolj zanimiva pa je rana omenjenega drugega vojaka, nekega prostovoljca, ki se je sam bojeval s četo kozakov in dobil pri tem kar 17 ran, med temi en strel v ramo, tri udarce s sabljo na glavo, sunek s sulico v lice, potem poškodbe na vratu, na prsih in na nogah. V prvem trenutku so smatrali ranjenca vsi za izgubljenega, toda vojak je zaradi krepke narave prebil prvih 10 težkih dni in si je sedaj že toliko opomogel, da sedi lahko na stolu, čita časopise in obžaluje, da se ne more več bojevati. Imenovani vojak ima tudi precej dovtipa in imenuje samega sebe — »vzorno zbirko vseh evropskih ran«.

Obisk matere na bojišču.

Neki oficir, ki se nahaja na srbskem bojišču, opisuje v nekem pismu sledečo zanimivo dogodbo: Pri naši diviziji se je pojavila te dni nenadoma neka stara kmetica, ki je prišla iz Segedina, da bi videla svojega 18letnega sina, ki se nahaja kot prostovoljec pri nekem ogrskem pehotnem polku. Hotela mu je osebno izročiti zimsko perilo. Kmetica je bila na potu nešteto krat ustavljena, toda vedno so se dobili dobrosrčni ljudje, ki so ji pomagali naprej in ji pokazali pot. Ko je prispela končno k četam, je niso hoteli pustiti k njenemu sinu, dokler ni bila prošnja predložena divizionarju. Ginjen zaradi tako goreče materine ljubezni, je dal divizionar vojaka takoj poklicati, nakar se je odigral pred njim krasen prizor snidenja. Hrabro mater so nato častniki bogato obdarili, nakar se je ona zadovoljno vrnila domov.

Desetleten deček na bojišču.

Neki stotnik, ki se je vrnil s severnega bojišča, je pripovedoval o sledečem ginljivem dogodku. Junak dneva je bil desetletni deček, ki je v plohi krogel prinašal našim vojakom vode v okope ter neštetokrat prehodil z vojaškimi skledicami pot od vojne črte do bližnjega potoka, dokler ga ni zadela sovražna krogla. Stotnik je pripovedoval: Po neki za nas zmagoviti bitki so ponoči iskali ranjence po bojišču. Ko so bili pobrani že vsi ranjenci, je poslal sanitetni častnik še svojega psa na bojišče, da išče, če ne bi morda dobil še kakega ranjenca. Pes se je vrnil večkrat, ne da bi bil koga dobil, a pošiljali so ga zopet nazaj. Kar hipoma je začel glasno lajati, kar je bil znak, da je pes nekaj dobil! Častnik je odšel za psom, ki je nestrpnost silil dalje, da ga je častnik komaj dohajal. Tema je bila tako gosta, da se ni videlo nič. Hipoma je zaslišal častnik otroški klic na pomoč. Šel je v smeri, odkoder je prihajal glas, in prišel je do potoka, ob katerem je ležalo truplo. Bil je deček, napol onesveščen, ki je ležal tamkaj v mlaki svoje krvi. Ubožec se je tresel mraza. Častnik je nemudoma slekel svoj plašč, zavil dečka vanj in ga odnesel na obvezovališče, kjer so ga med prvimi ponesli v operacijske prostore ter ga položili tamkaj na mizo. Dečku je bilo kakih deset let. Bil je tedaj popolnoma onesveščen, in bati se je bilo, da vsak čas ugasne njegovo nežno življenje. Obлека je bila vsa prepojena s krvjo, a na trebuhu je imel težko rano, ki je močno krvavela. Zdravniki so izvršili težko operacijo, in bilo je upanja, da rešijo mladega ranjenca. Trdno je zaspal, dihal mirno in lice mu je dobilo izraz prave otroške nežnosti. Po nekoliko urah se je prebudil. Ko se je popolnoma osvestil, so ga začeli zasliševati. Deček, po rodu Poljak, je govoril tiho, a razločno. Rekel je, da mu je ime Staša. Svojih staršev ni nikdar poznal. Stara mati mu je pripovedovala, da so se izselili v Ameriko, a sama se ni dosti brigala zanj. Ko so prišli vojaki v vas, jih je gledal in jim prinašal vode, oni so se pa pogovarjali z njim. In tako je odšel z njimi na bojišče. Ko so napravili okope, je tudi ostal v njih bližini, in posebno mu je ugajalo, ko so začeli streljati. Pomignil mu je nato neki vojak, ki ga je mučila žeja, in ga poprosil, da bi mu prinesel vode. Vzel je posodo, stekel k potoku in prinesel vode. Potem so ga prosili tudi drugi vojaki, in bil je ponosen, da je mogel napraviti vojakom kako uslugo. Grmenja topov se ni bal. Toda nenadoma ga je zadela krogla. Kaj se je

zgodilo pozneje, ni vedel več. — Ležal je na slami in bistro gledal okolo sebe. V tem pa je prišel v sobo pes, ki je dobil dečka, ležečega ob potoku. Prišel je naravnost k dečku, in deček ga je stisnil k sebi. Bila sta takoj najboljša prijatelja in sta tudi pozneje bila vedno skupaj. Zdravnik, ki je zdravil dečka, mu je nekikrat, ko je odhajal od njega, pomignil z roko kakor v slovo. Dečku se je storilo milo in skoro jokaje je vprašal: »Pa me vendar ne mislite nagnati?« — »Ne, ostaneš pri nas ter dobiš sabljo in konja!« — »Kajne — sivca?« je veselo vzkliknil deček, in oči so se mu radosti posvetile. Zdravniki so hrabrega dečka posinovili ter zbrali vsoto denarja, ki naj bi služila za začetek dečkove vzgoje.

Junaki našega časa.

Vsaka velika doba rodi velike junake. V časih kuge in drugih nalezljivih bolezni vidimo zdravnike, kako se žrtvujejo, da bi služili človeštvu. Tudi poznamo junake, ki pri nesrečah v rudnikih nič ne vprašajo za svoje življenje, samo da bi tovarišem pomagali. Tudi v vojnih časih se zgode junaštva, nad katerimi svet kar strmi. Tvegati življenje in ga darovati domovini, to čustvo prevzame milijone in jih naredi sposobne za največja dejanja. Vse duševne in telesne kreposti se razvijejo v vojni do popolnosti. V vojni vidimo zmagovalja tehnike in mehanike, vidimo, s kako nadčloveško smelostjo se lotevajo ljudje boja in kako velikanske napore prenašajo. Vzemimo samo junake, ki se v letalnih strojih dvigajo v višave, da pregledajo postojanke sovražnikov. Naši letalci se upajo leteti daleč po sovražni deželi in prinašajo v naš tabor najvažnejše podatke o sovražniku. Ali pa kolesarji. Čudovita so dela, ki jih opravljajo z največjo neustrašenostjo: vedno so v bližini sovražnika, vedno ga nadlegujejo; zdaj so mu za hrbtom, zdaj ga primejo od strani, postrele oficirje ali cele patrolje in zopet izginejo. Naj navedemo izmed mnogih slučajev kolesarske hrabrosti le en slučaj: Zvedelo se je, da se nekie pelje ruski avtomobil, v katerem se peljejo z močnim spremstvom trije oficirji generalnega štaba. Kolesarji se zapode za avtomobilom in začno streljati. Ranjeni Rusi beže ali popadejo v prah, nastane strašna zmešnjava, pa je že avstrijski poročnik pri avtomobilu ustrelil ruske oficirje, sede v avtomobil in se odpelje. To je le en slučaj. Koliko je pa še drugih, ki se bodo šele pozneje razvedeli. Pri vseh teh junaštvih pa igra pogum glavno vlogo.